

[Valdemar Thomsen.]

staar Dansk. Alaska er et aabent Land, og den indfødte Befolkning dør klarer sig fuldt ud, siges det, med den hvide Mand. Monopolhandelen og det lukkede Land bevirker, at Grønlanderne holdes nede i Afhængighed og Fattigdom, hævdede Knud Rasmussen, da han holdt det før omtalte Foredrag her i Rigsdagen, og han anbefalede at slaa ind paa et lignende System som i Alaska, bl. a. ved at aabne Adgang for en begrænset Indvandring af Danske. Som et Middel til at komme bort fra de uheldige Tilstande ved Monopolhandelen anbefalede Knud Rasmussen, i Lighed med hvad Tilfældet er i Alaska, at oprette Brugsforeninger i Grønland, til at begynde med naturligvis med Statens Støtte. Hvor primitive Forholdene ved de mindre Handelssteder er i Grønland, faar man et lille Indtryk af gennem Forhandlingerne i de grønlandske Landsraad. Disse Referater er publiceret i Beretning fra Grønlands Styrelse for 1936. Der er bl. a. behandlet et Forslag om, at der skal indføres Papirposer ved alle Handelssteder. Altsaa, endnu i Aaret 1936, efter 200 Aars Monopolstyre, er man ikke naaet videre, end at man skal hente Varerne ved disse Handelssteder i Huder og i Tørklæder

Formanden: Det ærede Medlem er kommet for langt bort fra den foreliggende Sag, som drejer sig om Adgang til Færingehavnen og Besejlingsforholdene paa Grønland.

Valdemar Thomsen: Det, jeg fremsætter, er en Begrundelse for det Spørgsmaal, jeg her rejser over for den højtærede Statsminister vedrørende Betimeligheden af at aabne en saadan Havn.

I alt Fald, det, jeg her omtaler, er Tanker af en Art, som jeg synes uvilkaarlig trænger sig paa, naar man skal tage Stilling til den foreliggende Sag, og jeg vil da stille den højtærede Statsminister det Spørgsmaal, om Regeringens Fremtidsplaner med Grønland gaar ud paa at opretholde Monopolstyret, eller om den tænker paa at forberede friere Forhold, og i saa Fald vil jeg bede den højtærede Statsminister yderligere udtale sig om, hvorvidt Færingehavnen, som der nu skal sættes saa mange Penge i, kan blive et Led i de Foranstaltninger, der maa være naturlige under de eventuelle friere Forhold. I det Tilfælde, at Planerne om vor store Koloni gaar i Retning af gradvis Aabning af Landet, vil

det efter min Mening være mere formaals-tjenligt at benytte de store Beløb, der her er Tale om, til en Havn, der kunde være Basis for et Erhvervsliv under mere moderne Former med Danske som Foregangs-mænd ved Husdyrbrug og ved Fiskeri, og som Basis maaske ogsaa for en Udnyttelse af de Rigdomme, som man paa staar findes i Grønland, Naturrigdomme som Marmor, Køl, Kobber, Tin o. s. v., og maaske endnu mere værdifulde Ting, som der paa Grundlag af foretagne Undersøgelser er i hvert Fald Mulighed for at finde i store Mængder. Der vilde jo ikke være noget i Vejen for, at en Havn med dette for Øje samtidigt kunde opfylde det, man tilstræber gennem det foreliggende Forslag.

Færingehavnen synes efter Kortskitsen at ligge i høj Grad isoleret, og det ærede Medlem Hr. Samuelsen, som er specielt kendt med Forholdene, siger jo, at den i Virkeligheden ikke ligger godt for Fiskeriet. Det kan maaske nok være en Fordel, hvis den hundreedaarige Tradition skal opretholdes, men sikkert ikke, hvis Monopolstyret skal opgives. Maa jeg her i Parentes, ligesom for øvrigt det ærede Medlem Hr. Samuelsen, bemærke, at naar det i Forslagets § 5 forudsættes, at Tovkussahavnen ikke skal opretholdes, ja, saa synes Hensigtsmæssigheden deraf jo at være et stort Spørgsmaal efter de Oplysninger, som nu er fremkommet fra det ærede Medlem Hr. Samuelsen, og hvorefter Færefiskernes Ønske gaar ud paa, at i hvert Fald denne lille Havn holdes aaben, maaske saaledes, at der derfra bliver givet Adgang til Baad-fiskeri. Det er jo i hvert Fald et beskedent Beløb, der er Tale om, og naar man kan ofre 100 000 Kr. foruden et aarligt Underskud paa 52 000 Kr. — det ærede Medlem Hr. Hans Nielsen antydede herfra, det skulde nok vise sig, at de Beløb overhovedet ikke kunde holde —, naar man kan bekoste disse store Udgifter for at tjene fremmedes Interesser, skulde man jo synes, man ogsaa kunde ofre de faa Tusinde Kroner, der er Tale om for en lille Havn udelukkende for Færinges.

Mig forekommer det urimeligt, at Befolkningen paa Grønland skal leve i saa fattige Kaar, som Tilfældet er, naar der i Farvandet omkring Grønland er en saadan Fiskerigdom, som der er. Det ærede Medlem Hr. Samuelsen har nu oplyst, hvor store Mængder der er fisket fra de færøske Kuttere. Der er ingen Tvivl om, at de Rigdomme af Fisk, her er Tale om, med stor Fordel kunde udnyttes, men det sker ikke,